

Els contes d'en Jaume Melendres

Hi ha dues coses que tinc ganes de subratllar, com ho he fet amb el títol d'aquestes línies: a) la publicació d'un volum de contes — Cinc mil metres papallona — d'en Jaume Melendres. Contes que jo coneixia ja i que n'havia dit tot el bé del món i m'havia dolgut que l'absurda suspicàcia anti narrativa curta de les nostres editorials no donessin via lliure a aquestes històries i a moltes d'altres. b) que a Edicions 62 se li hagi acudit d'incloure un volum de contes a la col·lecció de novel·la, cosa que espero que seguirà fent i que decidirà a d'altres editorials a imitar-la.

Els contes d'en Jaume Melendres mereixen la publicació per moltes raons. M'apressaré a dir abans d'exposar aquestes raons que els contes inclosos en el volum «Cinc mil metres papallona» són uns contes d'una tensió narrativa, d'una perfecció formal, car les fites, en aquesta perfecció formal de les narracions, fins i tot al preu d'una certa aspresa, fins i tot al preu d'un cert preciosisme, són abundants en la nostra literatura, precisament en el cultiu de la narració curta. Melendres pot haver trobat els seus models en la manera de dir precisa i diamantina, en la manera de construir l'elipse que és la forma poètica rigurosa del conte.

EL «TOUCH» MELENDRES

Jo diria que allò que hi ha de més estrictament original en els contes de Melendres no és tan la seva perfecció formal, com el timbre de la seva veu. És la manera de contar la història que et convenç que no hi ha altra manera de contar-la, car la història és aquí, la complexitat real que l'autor va buidant com buides de fulles una escarxofa fins a trobar-li el cor. Aquest anar cap a una aclaració de la història mateixa empeny el discurs narratiu, t'incita a tu, lector, a seguir fidelment, perplexitat rera perplexitat, amb un cert dubte que es va introduint també poc a poc a un desenllaç que no ho és. He dit timbre de veu per dir-ho d'una manera o altre i evitar la paraula una mica massa abrupta, la paraula estil. L'estil, si ens hem de fiar de certes crítiques literàries, es una ma-

nera de col·locar els adjectius, d'usar-ne i fins abusar-ne i de moure, dins la frase, els temps i els modes dels verbs. Però el touch Melendres, com en diriem ara, no és tan la correcta utilització del llenguatge — i que la correcció es una cosa que el preocupa que consti — no tan la correcció, dic, com una deliberada indecisió de la frase, que no saps prou bé si s'inclinarà cap al punt, si s'aturarà amb un punt i coma, si s'arronçarà per deixar pas a un o dos parèntesis, per acabar en lisi, com l'aigua que es fon a la sorra.

Però no es tracta d'una narració amb pinzellades tènues, amb esclats de claror i fosca, no, en absolut. Tot aquest anar i venir, tota aquesta dualitat que manté un arc de rivalitat entre els co-protagonistes, l'exemple més perfecte dels quals és la presència dels dos corredors de bicicleta, el Joppe 1 i el Joppe 2, tota aquesta deliberada invocació de l'ambigüïtat del món real, ens ve donat amb un discurs rigorós, gairebé, gairebé, amb el ritme d'una demostració matemàtica.

I aquesta impressió de rigor es barreja amb una impressió d'alta tensió emotiva, i és que el discurs que desplega davant dels teus ulls té tota la intenció de fer-te còmplice d'alguna cosa. Del dolor del món, potser, d'una ira sorda i ofegada?

Juraria que jo vaig llegir — ara ja fa temps d'això — més contes que els triats per a aquest volum que comento. Espero que en Jaume Melendres els publicarà i que n'escriurà més encara.

MARIA AURÈLIA
CAPMANY